

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1 in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo od dvostopne petit-vrste za enkrat 16, za dvakrat 24 in za trikrat 30 vinarjev.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

usojata si prav od srca voščiti vsem cenjenim naročnikom, dopisnikom in drugim podpornikom, kakor tudi bravcem našega lista

urednik in izdajatelj.

Cenjenim gospodom naročnikom!

Počenshi s 1. januarjem 1902 bomo našemu listu povečali obliko, a cena mu ostane ista — 2 K na leto; istotako ostane dosedanja cena za inserate. Tudi prilogo bomo listu, kakor do sedaj, večkrat pridejali, in skrb nas bo, priobčevati več zabavnega, mikavnega berila, ne da bi radi tega izostajali gospodarski in splošno-poučni članki. List se bo tudi v prihodnje oziral pred vsem na naše mesto in našo dolenjsko stran.

Prosimo prav uljudno, da nam vsi dosedanji gg. naročniki zvesti ostanejo ter čim preje ponove naročnino, a tudi še pridobe kakega novega naročnika.

Uredništvo „Dol. Nov.“

PODLISTEK.

Božič.

Naj... enejših občutkov je polno naše srce v teh dneh: veselje in žalost, radost in boleť je preveva. Iz nebes nam prihaja navdušen opomin k veselju, in res, ne udajajo se božičnemu veselju samo otroci, ki še ne poznajo niti od daleč britkih ur življenja, marveč tudi osiveli in postareli ljudje odpro temu veselju vrata svojega srca.

Pa je li mogoče veseliti se v tem nedoglednem morju krizev in težav, skrbij in nadlog? Se boš li res veselil, ko ti skrb za dušno izveličanje tvojega prijatelja ali sorodnika razjeda srce? Tako, z radostjo se boš napajal? Poglej vendar vase, svojo vest, ali ni obtežena in obložena z velikim dolgom; ali ti pa bo vsaj spomin preteklega življenja kanil v to veselje kapljico žalosti in tuge? Ne?

Da! Vsem, vsem velja poziv: veselite se, ubogim in bednim, nesrečnim in potrjim, spokornikom in grešnikom — vsem — le eni so izvzeti: oni, ki niso dobre volje.

Gospodarske stvari.

Zakaj jadramo kmetje nazaj?

Le preveč dokazana resnica je žalibog, da smo svojega žalostnega stanja poleg prekomorske konkurence, pomanjkanja dobrih delavcev, preobilnih davkov in slabe uredbe družabnih razmer sploh tudi kmetje sami precej krivi. Vedoma ali nevedoma spodkopavajo mnc. svoj temelj pod nogami, dokler se jim nenadoma ne udre in jih ne poženo po svetu, iz rodne grude, katero so sami in njihovi očetje toliko let napajali z znojem in krvjo. Ravno zato je zadnji čas, da se kmečki gospodar vrne nazaj iz zgrešene steze, da ne pogine v tem „boju za obstanek“, ki nam ga je natvezel na vrat liberalizem, kot najboljšo sredstvo za „zboljšanje“ človeškega rodu. Ha, ta boj za obstanek je res zboljšal stanje onim, ki so nas postavili v tem boju v ospredje, — kakor postavljajo Angleži burske žene in otroke v prve bojne vrste — da nam sovražne kroglice liberalizma drobijo glave, naši paše pa mej tem rajajo po grajščinah.

Milo gleda ljubeznjivo Dete v jaslicah na brezskrbne otroke in jih opominja, naj nad obilico pozemskih darov ne pozabijo Njega, nebeškega daru.

Usmiljeno zre Njega oko na one, ki se šibe pod težo skrbij in bede. Njegov pogled jim veli: „Iz ljubezni Vam Bog pošilja vse to trpljenje, Bog Vam hoče le dobro“.

Še večje usmiljenje pa žari iz Božjega očesa, ko to Dete ugleda pred seboj bridkega kesanja in pekoče, grizeče vesti razmučene duše.

Čudno! Ali ni ravno v teh dneh obljubljen mir onim, ki so dobre volje? Odkod in zakaj in čemu potem še ta glodajoči črv neupokojene vesti, ko je dolg že poravnat?

Kaj bi Božje Dete na to odgovorile, lahko posnamemo iz besed necega svetnika, ki pravi: duša mora še dalj časa trpeti grenki nemir vesti, da se popolnoma očisti ostankov greha in je dolg poravnat do zadnjega vinarja. Kaj niso takšne vesti v ce? Ko je pa duša vseskozi očiščena, tedaj se upokoji, nje spokorna žalost postane mila, in mirno počiva kakor otrok v materinem naročju — na Božjem Sici.

Pa še veliko večje usmiljenje bereš v očeh Božjega Deteta, ko stoje pred jaslicami ljudje kar sklo-

Ali pojmo dalje! Poleg najneznosnejše, smrtne rane liberalizma, ki mora posmoditi vse cvetje v gospodarskem, verskem in družabno-nravnem življenju kakega ljudstva, imamo na sebi še mnogo prask in ranic, ki si jih zarezujejo sami. Nikari ne mislite, da so sledeči vzroki premalenkostni, da bi mogli veljati tudi kot vzroki bednega stanja v kmetijstvu. Majhen vzrok ima pogosto velik učinek; spomnimo se le na malo iskrico pri požaru — in mnogo zla ima v nas samih svoj izvor.

Tu poznam n. pr. kmetovalca, a ne enega, ampak sto, ki se jim zdi smešno računati z malenkostmi.

„Ah, kaj!“ tako pravijo, „dvajset vinarjev sem ali tje! Zavoljo tega me še ne bo konec.“

In tako izdajo dan na dan po nekaj novcev za reči, ki so prav za prav nepotrebne. Eden pije žganje, drugi pivo, tretji noslja ali kadi, četrtemu se zdi, da to ni nikaka nedelja, če ne gre vsakikrat v gostilno i. t. naprej.

Toda iz peska se narejajo gore, in krona je iz vinarjev. Vsako leto gre na ta način po vodi lepa vsotica, ki bi morda zadostovala za davke. Oj, ko bi pač kmetovalec pri vsakem izdatku vzel v roke svinčnik in papir! Potem še le bi se jim odprle oči in v prihodnje bi na vsak belič gledali drugače nego doslej. Posebna dolžnost bi morala biti za vsakega gospodarja in gospodinjo, da bi vse kar pride notri in kar gre denarja ven, zaznamovala v posebno knjižico. So kmetje, ki nikoli prav ne vedó, kako stoji ž njihovim gospodarstvom, koliko je vredno premoženje; ker nikoli ne poznajo svojih prejemkov in izdatkov. Da to ne more obroditi dobrega sadú, je jasno.

njeni peze greha in zadolženja. In čim bolj obupno je njih stanje, temveč usmiljenja kaže Dete. Tu stoji tak ubog, propadel človek, žrtev sveta in satana, stoji pred breznom sramoto in nečasti, pomanjkanja in sile, morebiti ga tudi čaka ječa in verige — svet mu je odrekel pravico do imena človek, pahnil ga iz družbe človeške, srce pa stiska britka zavest, sam sem kriv — kaj naj počne? Skušnjavec šepče polobupanemu na uho: „Usmrti se, vsega je potem konec“, in že se veselja reži, češ, tudi ta bo kakor milijoni kmalo izvedel, da je slaba zamena zamenjati zemsko trpljenje z večnim.

Prisrčni pogled ljubeznjivega Deteta ti pa pravi: „Naj se zgrne nad teboj sramota in nakopiči zasmeh, naj pride karsibodi, tudi če nobenega prijatelja nimaš več, bom ti jaz prijatelj — samo če hočeš! Spreobrne se k meni, in pravičen boš, če tudi te svet izbacne. Veseli se: prišel sem iskat in izveličat, kar je bilo izgubljenega.“ —

Škofu Kettelerju je nesrečen delavec sam povedal to-le zgodbo. Božič l. 1843. Iz predmestja nekoga glavnega mesta stopal je mož proti notranjemu mestu. Kakor rečeno, bilo je božično jutro, oni dan, ko je cela zemlja napolnjena svete slovesnosti in ko

Drugi kmetovalci zopet si škodujejo s tem, da gospodarijo ravno tako, kakor so gospodarili njihovi očetje. Za pravo in dobro imajo edino le to, kar so se naučili od očeta in so slepi in gluhi za vsako novost in naj bi bila njena vrednost še tako očitna. Nosijo pač „kitajski cof“, ki je ravno tako škodljiv, kakor neumen. Dajte si vendar mali kmetovalci dopovedati, da boste imeli od svojega truda vspeh le tedaj, ako gospodarite primerno sedanjemu času. Zato bi se moral kmetovalec seznaniti z vsemi praktičnimi novostmi nove dobe, zato da ne zaostane. To se pa more zgoditi le s tem, ako pridno prebira kmetijske knjige in časopise in da pridno posluša predavanja v kmetijstvu (le žal, da so taka predavanja pri nas še zelo redka stvar.) Seveda mora prinesiti seboj tudi dobro voljo. Potreba po berilu je pri nas še veliko premalo razvita: ne želim si, da bi naši ljudje hoteli toliko čitati, kakor n. pr. ljudstvo po velikih mestih; na Dunaju n. pr. čita fijakar na vozu, obrtnik po cesti gredoč, po tramvajih vse bere itd., to že meji skoro na bolezen; toda pri nas je še gorje; koliko mladeničev in deklic ne prime več knjige v roko po izvršeni šoli, tako da pozabi slednjič še črke.

Sploh kako debelejšo knjigo kmetič kaj nerad vzame v roko in zdi se mu potrata naročiti dva časnika. So ljudje, ki sploh nič ne bero in pravijo, da to ni za kmeta. Da je njih duševno obzorje potem neizrekljivo omejeno, ni čudno. To so po navadi ljudje, ki se razven nekoliko katekizma (ali pa še ne!) niso prav nič naučili v šoli in se iz nerazumljivih razlogov ujedajo in sršijo proti vsaki višji izomiki. Ti ljudje se drže pregovora: „Najbolj neumni

tudi grešnik čuti, da je rojen Izveličar. A v prsih tega moža ni bilo one svete slovesnosti, ni bilo nobenega veselja, božič mu je bil kakor vsak drug dan, zakaj on je bil izgubil svojega Boga in Odrešenika. Božič zanj ni imel pomena! Ta dan se veseli tudi revež, bolnik, pregnani, tudi sirota je vesela in uboga vdova. Kje je pač toľka beda, da bi je ne pozabili na božič, na rojstni dan Njega, ki nas rešuje in ozdravlja vsega trpljenja?

Tudi ta mož je bil potr t globoke žalosti in velike tuge, a ni mu bilo ni najmanje tolažbe. Pred malo dnevi so ga malosrčni denarni mogotci sredi zime iz dela odpustili, a delo edino mu je dotlej dajalo sredstev za obstanek in življenje. S srcem raztrganim obupa je prišel domu. Več dni je iskal dela, a ni ga našel. Zvečer se je vrgel na borno ležišče, da prežene mučne skrbi s sladkim spancem; a klical ga je zastonj. Komaj da je zaprl svinčeno trudne oči, stopile so mu pred oči grozne podobe in ga plašile s prihodnostjo. Do koga naj se vendar obrne? Do svojih sodelavcev? Saj jih je dobro poznal; bili so med njimi ljudje brez sočutja in srca; ki so se nesreči bližnjega le zaničljivo posmehovali. K Bogu? Moral si je odgovoriti: „Boga nimam“. In obubno je vsklik-

kmet ima najdebelejši krompir“ in se imajo vedno za neumne kmete, ki jim ljubi Bog da pač debel krompir, ne nalaga jim pa dolžnosti, da bi razširjali s pridnim čitanjem svoje znanje. Takim ljudem se godi popolnoma prav, ako pridejo kedaj na boben. Saj ne zaslužijo družega.

Druga rak-rana, ki gloda na krepkem deblu kmetijstva, je naša needinost in prepirljivost, ki jo tolikrat srečavamo v vasi v najodurnejših oblikah. Zavoljo malenkosti se pogostokrat vname prepir, v veselje vseh onih, ki zajedajo kakor trtna uš naš mozeg in ki si še prizadevajo podpihavati needinost v vasi. Le redkokedaj poznajo vaščani slogo, če tudi slišijo toliko svarilnih opominov. „Kmetje, bodite edini!“ se glasi od vseh strani od dobrohotnih ljudij in tudi mi ne moremo družega, nego da pokladamo kar najtopleje na srce edinost in slogo, kajti dokler te ni, nam vse drugo nič ne pomaga. Pustite svojo trmoglavost, ki ima za posledico samo nesrečne pravde in prepire, proč z neumno kmečko prevzetnostjo in bahatostjo, prenašajte drug družega in bodite spravljivi, posebno pa se varujte nesrečne zavisti, in povzdigovanja nad stanovske tovariše! Mislite vedno na pregovor: Sloga jači, nesloga tlači! kakor tudi na nezmotne besede sv. pisma: „Vsako kraljestvo samo v sebi razdeljeno, razpade.“

Zelo obžalovati moramo tudi, da je naš vsega spoštovanja vredni kmečki stan politično še tako nezrel. Dočim se drugi stanovi brez miru in deloma v jasnem prepričanju udeležujejo političnih bojov, se večina našega kmečkega prebivalstva meni bore malo za to, kaj se godi po svetu. Zato tudi naša gospodarska organizacija

nil: „Oh nesreča vseh nesreč, in jaz sem padel v to nesrečo: nimam Boga!“

In kako je prišlo, da je izgubil Boga? Sam je pripovedoval in navedel zlasti tri vzroke: 1. že v ljudski šoli mu je nek prostomiseln učitelj v dušo zalegel nekaj dvomov; 2. bral je knjige spisane od prosvitljenih mož; 3. pokvarila ga je slaba tovaršija s sprijenimi sodelavci. Ti trije vzroki so mu iztrgali Boga iz srca, a kaj so mu dali zato, kako zadostilo? Je li ob dnevu stiske od vsega tega imel kaj pomoči in utehe? Oj groza, sklep, usmrtiti se, to je bil sad onih treh strupenih dreves! To je bil njegov namen, ko je ono božično jutro stopal proti notranjemu mestu. Za zadnje bore krajcarje se je hotel opiti in v pijanosti končati to neznosno življenje. Noben človek bi ga ne bil pripravil od tega sklepa! Zavrnil ga je iz poti pogube Jezušček v svojem brezmejnem usmiljenju. Tako je prišlo, da je sam povedal s ojo žalostno zgodbo, sicer bi se i njegovega življenja povest za zmiraj pogreznila v temo pozabljenosti, kakor se je končalo že toliko zgodb nevere v človeškem srcu.

Ko je mraza se ves tresoč v slabi obleki in z obupom v srcu zavil krog cestnega vogala, zadone

tudi primeroma tako počasi napreduje, ker ljudje nič ne bero in so v svojih pravicah tako malo poučeni, kakor malo dete.

Kmetovalec, kakoršen bi moral biti, naj bo vzor pridnosti, varčnosti in skromnosti. Ne da bi bil ravno stiskač, naj skrbno čuje nad vsakim vinarjem, pomneč pregovora: „Kdor beliča ne časti, on tudi krone vreden ni.“ Priden kmetovalec naj bo zmeren v vživanju in sovražnik vražjega pijančevanja in igre. Prosti čas naj raje porabi doma pri dobri knjigi. Pristni kmetovalec pazljivo čita časopise, mej temi posebno „Dolenjske Novice“ in „Domoljuba“, če je nekoliko pametnejši, si naroči poleg prvih dveh tudi „Narodnega Gospodarja“ in „Slovenca.“ Seveda ne bo mogel vsega naročiti eden; če jih pa stopi skupaj deset, dvajset, ki potem dobivajo list po vrsti, je to zelo po ceni in lahka reč. Pravi kmetovalec postane z veseljem ud kmetijskega društva ali kmet. zadruga in je prijatelj vsakega resničnega (ne pa lažnjivega) napredka, kakor ne moremo drugače pričakovati, bo tak mož toplo zagovarjal večjo, strokovno izomiko kmečke mladeži, torej gorel za kmetijske šole. On natančno zapisuje svoje izdatke in dohodke, da mu je jasno, kako stoji njegovo gospodarstvo.

Pravi kmetovalec je miroljuben človek, ki se ogiba vsakega prepira s sosedom kakor strupene kače. Napolnen je z duhom vzajemnosti in vedno prvi odpušča. Da je tudi član agrarno političnih zvez, kakor tudi družb, ki podpirajo njegovo delavnost, kakor n. pr. Raifajzenovih posojilnic, kmetijskih zadrug, vzajemne zavarovalnice v Ljubljani itd. — to je umevno. Sploh, on je mož, pred katerim z veseljem snamem klobuk.

— o —

z zvonikov božični zvonovi, kateri so mu v mladih letih polnili srce z veseljem, oči s solzami, predno je strup nevere otroval njegovo dušo. Nepopisna otožnost napadla je z vso silo ubogo srce, ko so mu na uho udarjali zvoki, ki so vsem klicali: „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“ Mahoma se je zavedel, da je z vero in krepostjo ob enem izgubil tudi življenje! Močno ga je vleklo tja k svetišču, kakor je nekaj petje angeljsko betlehemske pastirje vleklo k hlevu. Hud boj je nastal v njem, zadnji, odločilni boj: Bog in Satan sta se spoprijela v njem. Gre bližje k vratom, a gre mimo, drugič tako, a tretjič zmaga milost božja, stopi v cerkev, začne moliti — in rešen je bil. „Naznanjam vam veliko veselje, danes vam je rojen Izveličar sveta,“ veljalo je ta dan tudi njemu.

Modrijan pravi: „Brezbožneš išče veselje svoje v pivnici, pravični pa se veseli v verigah!“

Ta vesela struna zadoni v našem srcu, ko stojimo ob jaslicah novorojenega Odrešenika sveta in čujemo angeljski glas:

„Slava Bogu na višavi,
In mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Fr. Salezij.

Kako se rabi majhen mlečni posnemalnik?

Prvo, kar tu zapišem gledé rabe mlečnega posnemalnika je to, da si ne upam opisati tega na papirju tako, da bi kdo, ne da bi bil kedaj preje stroj videl, mogel takoj pravilno ravnati ž njimi. Na vsak način se mora to preje videti. No, do tega priti ni več tako težko. Saj imajo posnemalnike vže večinoma v vsaki grajščini, lahko ga vidiš na kmetijski šoli na Grmu, ali v gospodinjski šoli v Ljubljani, kjer se uče pravilnega ravnanja ž njim.

Ko si dobil mlečni posnemalnik, ga je treba najpreje popolnoma pravilno postaviti. Mali posnemalniki se dobijo brez stojala (večji imajo navadno železni podstav) in jih privijemo na mizo, ali še bolje na podolgast debel in težek hrastov plošč s štirimi nogami, da trdno stoji. Stati mora tako, da stoji svinčniča (plajba) nad določenim znamenjem. Vselej predno začnemo posnemati je treba pogledati, ali je vse dobro namazano. Maže se pri vsakdanji rabi na kake dva dni.

Zelo je paziti, da se goni stroj s pravo hitrostjo; tako se mora pri malem kolibri posnemalniku zavrteti ročica 50 krat na minuto, najmanjkrat, ker se tako najbolje in najlažje posnema.

Pripravno je tudi to, da lahko dobiš smetano bolj ali manj gosto; treba je le smetanovi vijak bolj ali manj priviti.

Recimo n. pr.: 100 kil dobrega mleka imej 4 kg tolšče (putra). To premo maslo dobiš lahko iz 25 kg smetane, pa tudi iz 14 kg, kakor ravno smetanovi vijak postaviš. Seveda je smetana v prvem slučaju tanjša, v drugem gostejša.

S svojim strojem torej lahko dobiš isto množino putra iz neke določene množine mleka, če potem odzameš mleku 20% ali pa 12% smetane. Tolšče v mleku je obojekrat enako veliko, samo gostota smetane je različna.

Ako bomo rabili smetano za pinjenje, tedaj privijemo smetanovi vijak tako, da dobimo menj, pa gosteje smetane, ker se da taka veliko raje opiniti. Za ta slučaj je najbolje postaviti smetanovi vijak tako, da se dobi 6—8 krat več posnetega mleka nego smetane.

Ko je mleko vse posneto, se vlije v gorlenjo posodo še 1 do 2 litra posnetega mleka nazaj, ki izpere zadnje ostanke smetane iz bobniča.

Kako se ohrani kožuh manjših živalij?

Da moremo ohraniti mehove manjših sesavcev in ptic dalje časa, se poslužujemo raznovrstnih načipov. Lahko jih z mesnato, notranjo

stranjo razpnemo na kak les ali desko in obesimo na kakem sončnem kraju, kjer vleče, da se presuše. Še bolj pa priporočamo kože strojiti. Tako se dado namreč mnogo bolje ohraniti do časa, ko se nam ponudi prilika jih dobro prodati in so tako pripravljene, strojene kože tudi več vredne. Dela je pri tem razmeroma malo. Tem bolj je priporočamo vsled tega, ker se nam pri mokrem vremenu ne bo vedno posrečilo, kožo posušiti in vsled tega marsikak meh začne gnjiti in zgubi tako vso vrednost. Ako se držimo sledečih dveh predpisov, (ozir. enega izmej njiju,) dosežemo zlahka svoj namen. Ako bi hotel kdo po leti, o najhujši vročini, ustrojiti majhno kožo, tedaj naj se drži vedno le drugega predpisa ali recepta. Predno pričnemo strojiti, moramo očistiti notranjo stran kože krvi in še držeče se tolšče (masti,) prav na tanjko.

1. Predpis: Notranjo stran mehu potresi z galunom in ga dobro vdrigni v kožo. Potem potresemo polo papirja z istotakim prahom precej na debelo, položimo nanj kožo in zvijemo papir in kožo krepko skupaj. Potrebno pa je galunovega prahu: Za lisičjo kožo 2 do 3 kile, za zajčjo kožo bodisi divji ali domači precej velike vrste 1 kg, za kunčovo kožo nekaj manj nego 1 kg, za veverično kožo $\frac{1}{2}$ kg. Ni pa treba z galunovim prahom ravno varčevati, bolje je vzeti nekoliko več nego premalo; saj nas to ne stane nič kaj več, ker se galunov prah lahko po prvi rabi zopet in zopet upotrebi. Koža ostane toliko časa pod uplivom galuna, da ostane dlaka močno v koži in se ne da več zlepa izpuliti.

2. Način: Kuhaj $\frac{1}{2}$ kile galuna in $\frac{1}{4}$ kile morske soli v 5 litrih vode toliko časa, da se galun popolnoma raztopi. Ko se je tekočina popolnoma ohladila, položi kože vanjo, da so čisto namočene v nji. Dva do trikrat na dan se kože preobrnejo in pri tej priliki se tekočina nekoliko premeša, za zajčjo in večjega domačega kunca zadostuje ležanje v galunovi vodi skozi 24 ur.

Potem jih vzamemo ven in na moč dobro iztisnemo, da ostane le malo vode v njih. Na to izpostavimo kože v senci močnemu prepihu in jih posušimo; vendar pa solnčnim žarkom ne pustimo blizo.

Prijatelj živalstva in rastlinstva.

Pajčevina za vstavljenje krvi.

Še v mnogih krajih pri nas je po deželi grda navada, da si ljudje, ki so se vrezali, devajo na rano pajčevino, da se ustavi kri. In še ni dolgo, ko sem doma v predalu z rastlinskimi domačimi zdravili našel zavitek, v katerem je bilo nekaj pajkovega umotvora v ta namen za-

vitega; seveda sem ga treščil koj skozi okno.

Res, da se po pajčevini rada ustavi kri, toda ne pozabimo na nevarnost, ki se lahko zgodi: „Zastrupljenje krvi“. Košček železno-kloridove bate, ki se dobi v apoteki, ustavi kri ravno tako gotovo, še hitreje, pa nima v sebi nobene nevarnosti zastrupljenja. Razven tega svetjem, sveže vreznine dobro izprati, če potreba s karbolno vodo ali če ni drugače dobro izmisti z milom in potem s tako imenovanim angleškim obližem (engliš flajšter) tako zalepiti, da se ranjena roba dobro stisneta skupaj. Večinoma je rana vže čez 24 ur za silo zaceljena; če pa v tem času obliž vsled umivanja odpade, pritisni zavoljo varnosti še enega novega.

Politični pregled.

Dné 6. t. m. vršila se je v državnem zboru razprava o ljubljanskem vseučilišču. Izborno je utemeljeval predlog poslanec dr. Šušteršič, katerega so pa vsenemci obsipali s kar najgršimi psovskami. Sploh je bila ta seja ena najbolj sramotnih za avstrijski državni zbor. Videlo se je, da nam Slovanom in Slovencem posebej ničesar ne privoščijo. Da, kar je najlepše, večina Poljakov je glasovala zoper nujnost predloga. Prav dobro so govorili še nekateri drugi slovenskih poslancev, zato pa so naši nasprotniki s sramotjenjem našega naroda skušali oslabiti vtis, kateréga so besede naših poslancev napravile na zbornico. Nekateri nemški poslanci so govorili tako surovo in neotesano, da so se jih sramovali lastni pristaši. O pravicoljubju pri teh ljudeh niti govoriti ne moremo, le sila in moč jim je pravica. Tudi naučni minister se ni izrazil ugodno, češ, da je težko ustanavljati univerze za manjše narode. Kaj čuda potem, da je bil nujni predlog za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani odklonjen! Toda mi Slovenci in Jugoslovani sploh še ne bomo mirovali, dokler se nam ne dá domače ognjišče vede in znanosti. Koliko naših mladeničev se v tujini odtuji veri in domovju, izgube se na duši in telesu, za narod so izgubljeni, ako ne postanejo celo narodni izdajice! Če tudi se je naš krik po vseučilišču to pot izgubil v sovražnem narodnostnem divjanju in tuljenju nasprotnikov, kličimo, vpijmo, zahtevajmo še bolj glasno, vsi združeni brez najmanjše razlike. Naši poslanci so se za to prevažno zadevo zavzeli s toliko silo, da so sklenili, to stvar vedno spravljati v razgovor v zbornici. Enkrat bo vendar prebit ta led. Navdušenje, ki se je sedaj razvnelo mej našim narodom, ne sme ugasniti, marveč še bolj se mora razvneti in zanetiti. Zato bodo skrbeli občinski

odbori in društva gotovo še bolj vneto ko dosedaj.

Največji kričoč in razgrajoč v državni zbornici, vsenemških nazorov in teženj pijani poslanec Wolf, strah zbornice in trepet ministrov, izginil je. Odložil je — oziroma odložiti moral — državnozbornski in deželnozbornski mandat. Ta človek, ki v zbornici ni mogel nikdar dosti napsovati kat. duhovščine in ji nikdar dosti umazanostij podtikati, ta človek, ki je vskliknil oholo: „Varujmo čast naših žena in deklet pred klerikalci,“ ta je imel umazano razmerje z omoženo žensko, in to ga je pokopalo. Nad čemur se človek pregreši, s tem ga Bog kaznuje! Vodstvo njegove stranke ga ni trpelo več med seboj, a njegovi volivci so tako zaslepljeni, da ga hočejo vse eno še voliti. Seveda, le udrihaj po cerkvi in po duhovnikih, potem pa stori kar hočeš in naj bo še tako podlo, svet ti da vesoljno odvezo in poštenjak si, vzor moža! Živela taka „poštenost.“ Komur se je zljubi, imej jo.

Vojaška uprava hoče pomnožiti **armado**; seveda poslanci ne bodo za to, a kaj pomaga, zgodilo se bo vseeno na račun davkoplačevalcev. Bodo pa modri možje že še kaj iztaknili, na kar še ni davka.

Prusi so zopet enkrat pokazali vso svojo oholo silovitost do **Poljakov**. V mestu Vresznu (Vrešnu) je prišlo povelje od državne oblasti, da se v šoli krščanski nauk ne sme več poučevati v poljskem jeziku. Otroci pa nemško niso hoteli ne odgovarjati in ne moliti. Zdaj pa pride okrajni šolski nadzornik in zapove učitelju, da mora 14 otrok drugega za drugim preteptati. Seveda so otroci vpili in jokali. Matere otrok pridejo v šolo, da bi jih branile pred kruto silo. A nadzornik ukaže, vpricho mater otroke še dalje preteptavati. Pa zato, da so se drznile matere potegniti se za svoje otroke, bile so postavljene pred sodnika in tudi obsojene **v ječo do — 2½ let**. Otroke pa so vzeli in jih potaknili po čisto nemških krajih. Ves omikani svet se je zgrozil nad to zverinsko silovitostjo in vsepovsod so začeli nabirati denarnih prispevkov za nesrečne Poljake. Ni ga človeka, kateremu bi se to nasilno početje ne studilo, edino le Nemca ni sram. Preveč so zaverovani vase in svoj jezik, misleč, da so oni in njih jezik prvi na svetu, gospodarji sveta, katerim se mora klanjati vse drugo. Pravice drugih nenemških narodov ne poznajo in ne marajo poznati. In take razmere bi tudi pri nas radi uvedli vsenemci, to zaničevanje drugih narodov so jasno pokazali pri razpravi o ljubljanskem vseučilišču.

Novi **severo-amerikanski predsednik**, Roosevelt hoče anarhistom, kojih eden je prejšnjega predsednika spravil iz sveta, malo bolj stopiti

na prste in jim zagreniti bivanje in življenje v državi. Mož ima prav, ker človeški družbi bolj nevarnih ljudij pač ni pod solncem ko so anarhisti. A če jih bodo ukrotile razne postave in naredbe, je dvomljivo. Da, ko bi mogli tako njih vest spremeniti in izboljšati ter jim dati vernosti, potem bi šlo.

Da Burske vojske še ne bo kmalu konec, je lahko umevno, če pomislimo po eni strani vstrajno žilavost Burov, kakoršno mora roditi le vroča ljubezen do domovine, a pogledamo na drugi strani angleške vojake. Le-ti često pomečejo proč od sebe patrone (vsak angleški vojak dobi 300 patron), ker se jim zdi pretežko nositi toliko množino patron. Buri potem pobirajo patrone. Skoro vsi Buri so oboroženi z angleškimi puškami in jahajo na konjih, katere so odvzeli Angležem. Na nekem kraju je poveljujoči angleški častnik zapovedal takoj zapustiti taborišče, kakor hitro je zvedel, da se bližajo Buri, Angleži so se tako hitro umaknili, da so pustili v taboru 25.000 patron in mnogo blaga, kar je vse padlo Burom v roke. Toda ta slučaj ni edini. Angleški vojaki na nekem drugem kraju niso hoteli počakati Burov in so se tako hitro umaknili, da so pustili na licu mesta 1000 oblek in blaga v vrednosti 80.000 gld. Po 70 do 90, tudi po več 100 Angležev se kar skupno brez boja uda, ko zapazi Bure. Pri angleški vojaški upravi v Južni Afriki je poverjenih več milijonov. Še tako vojsko pač ne bo mogoče ukrotiti hrabrih Burov.

Domače vesti.

(Vse prijatelje šolske mladine) se opozarja na to, da so zastavice novomeške dekliške šole vsled starosti postale že prav slabe in obrabljene ter se prosi najuljudneje, naj bi blagohotno prispevali v syrho, da se učenkam omisli nova, primernejša zastava. Darove sprejemata uredništvo „Dol. Novic“ in šolsko vodstvo dekliške šole v Novem mestu.

(Kat. politično društvo v Novem mestu) izreklo se je v odborovi seji 2. t. m. za to, da se našim državnim poslancem pošlje resolucija, ki pozivlja poslance slovanskega centra in pa hrvatsko-slovenskega kluba, da se oboji združijo za enotno, složno delovanje v prid slovenskemu narodu. Ob enem se je poslala na visoko c. kr. učno ministerstvo prošnja za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani.

(Za romarsko kapelo na Zaplazu) je poslala miloščine 10 K g. Marija Peček iz Hrovače h. št. 13 pri Ribnici. Bog plati in Marija!

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu novembru 1901 je 253 strank vložilo 73 600 K 29 h, 153 strank vzdignilo 76.547 K 84 h, torej manj vložilo 2947 K 55 h, 11 strankam se je izplačalo posojil 10 400 K — h. Stanje vlog 1,836.942 K 32 h. Denarni promet 277.773 K 51 h.

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca novembra 96 bolnikov, koncem oktobra jih je ostalo 75, skupaj

171. Od teh se jih je ozdravilo 84, izboljšalo 11, neozdravljeni bili so 3. Umrl je 1, in sicer vsled krvavenja v možgane. V oskrbovanju ostalo jih je 72. Oskrbovalnih dnij se je nabralo tekom preteklega meseca 2221.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico) reg. zadruga z neom. zavezo je imela meseca novembra 1901 prometa K 52.407·15, 36 strank je vložilo K 13.742·71; vdignilo je 29 strank K 19.473·73. Stanje vlog K 133.746·80. Posojil je bilo danih 14 strankam K 5240. — Vrnilo je 6 strank K 248 07.

(Pošta v Novem mestu.) Vozna pošta bo v nedeljo 22. t. m. zaradi obilnega števila pošiljatev uradovala dopoldne od 8. do 12. ure in od 3. do 4. ure popoldne.

Zaradi izvanredno pomnoženega tovarnega prometa pred božičem, priporoča se, da se poštnih pošiljatev ne odlašajo na zadnje dni, ako se hoče, da pravočasno dospejo, kamor so namenjene. Posebno pozornost naj se obrača na to, da so pošiljatve dobro zavite in zvezane. Za male pošiljatve do 3 kilo zadostuje, da so v trdnem papirju zavite, ako vsebina ne trpi vsled pritiska in ne izpušča maščobe ali vlažnosti, in niso daleč namenjene. — Večje in težje pošiljatve, potem take, ki se pošiljajo v oddaljene kraje, in slednjič one, v katerih se nahajajo predmeti, ki se lahko razbijejo, ali ki puščajo maščobo ali vlago, morajo biti z ozirom na vsebino, obsežnost, težo in vrednost, vsaj večkrat zavite v močan papir, ali močno platno, oziroma morajo biti v košaricah zabojčkah i. t. d.

Škatulje za pošiljatve ne smejo biti poškodovane. Divjačina, ki več ne krvavi, sme se pošiljati posamezno ne zavita. Pošiljatve z vsebino, ki se lahko razbije, označiti je na zavoju odločno z znamenjem stekla.

Vselej mora biti naslov prav dobro prilepljen; samo s pečatnim voskom pritrjen naslov ne velja, in naj se, kadar na zavoj ni moč dobro prilepiti naslova, na deščico ali kos lepenke napiše ter k zavoju prilepi.

Na pošiljatve, kojih vsebina je podvržena vžitninskemu davku, opozarja se še posebno.

Pri takih pošiljativah, ki so namenjene v mesta, kjer je užitninski davek upeljan, n. pr. Ljubljano, Gradec, na Dunaj, v Prago itd. priporoča se radi hitrejšega zadačenja, da se na naslovu zavitka kakor tudi na sprejemnici vsebina in količina (kilo, liter, komad) naznačujeta, na podlagi kojih se vžitnina zaračunava.

Konečno se še omenja, da v božičnem času poštni uslužbenci ne utegnejo sem in tja izraženi želji strank, da se jim pošiljatve zavijejo, ustrezati, radi česar se mora vsaka na pošto prinesena ne po predpisih zavita pošiljatev brezpogojno zavrniti.

(Dol. Sokol) ima v saboto dne 21. t. m. ob polu osmi uri zvečer v gorenjih prostorih gostilne g. Franceta Pintar v Kandiji svoj občni zbor. Pri nesklepčnosti občnega zbora ob napovedanem času, boče isti pri vsakem številu društvenikov istega dne ob 8. uri zvečer.

(I. Miklavžev večer) „Ljudske knjižnice“ proslavil se je na obeh krajih, zlasti pa v Kandiji, o kateri veljajo nastopne vrstice, prav izborna in ob nepričakovani udeležbi otrok in odraslih. — Prihod „Miklavža“ in njegovega spremstva mej blestečimi žarki umetelnega ognja povzročil je čaroben utis na gledalce; a nastop vršil se je v vzneseni impozantni obliki, vredni Miklavža in njegovega nebeškega in

peklenskega spremstva. S tem dovolj rečeno. Le žal da je bilo premalo prostora in radi tega velika gnječa v sobani. No, pri tem pa je imel vsaj „Mefisto“ s svojimi porednimi rogači dovolj opravila. Ta večer, kot nekakov slovesen vhod „Ljudske knjižnice“ v javno življenje, je jasno pokazal, da v naših srednjih in nižjih slojih ni še zamrl duh družabnega življenja kakor se nam običajno očita; pač pa so spali spanje brezbriznosti do sedaj le oni, kojih naloga je, oživljati ponos naroda in buditi v njemu zavest k socialnemu prepovedu in napredku. „Viribus unitis“ — z združenimi močmi doseže se vse, le trdne volje je treba in — dela!

Da smo želi toliko uspeha, zahvaliti se nam je v prvi vrsti vsem, ki so k temu zabavnemu večeru kaj pripomogli, bodisi z darovi ali pa osebnim sodelovanjem. Radi prispevkov darov izreka podpisani odbor tem potom izven drugim damam in gospodom dobrotnikom posebno zahvalo preblag. gospej Pintarjevi, Tandlerjevi in Paučičevi. Bog Vam povrni neštetokrat! Radi sodelovanja pa gre srčna zahvala v prvi vrsti g. Alojziju Pintarju, a za njim pride g. Cigler, kateremu se odbor pristrčno zahvaljuje za njegovega „Beračka“ in „Zauber Franceta“, kakor tudi za posredovanje njegovih s prelepim petjem sodelujočih gg. kolegov. Odbor sme upati, da najde tudi še nadalje pri njih in ostalem „rokodelskem društvu“ obilo zaslombe in pomoči, za kar se jim že naprej toplo priporočamo. Konečno moramo se še iskreno zahvaliti „hudomušnemu pomarančarju“, katerega blagajnik knjižnice ne more prehaliti — zakaj? — Drugim pa, kakor tudi letošnjim obiskovalcem Miklavževega večera, ključa še enkrat: na veselo svidenje do prihodnjega Miklavža!

Odbor „Ljudske knjižnice“ v Šmihelu.

(Občni zbor) „Ljudske knjižnice“ v Šmihelu vršil se je v navzočnosti 46 članov po že znanem vspredu. Nastopno sledi v kratkem izid volitve. Voljeni so bili gg.: predsednik Konrad Seifert, ki je pa vsled nujnih razlogov oddal predsedništvo I. namestniku Franc Pirc-u, podpredsednik Ivan Barle, tajnik Franc Šalehar, blagajnik Franc Mrvar, knjižničar Franc Vidmar, I. namestnik Franc Pirc, II. namestnik Franc Burger; preglednika Francišek Ciber in Jurij Košir. — Začasno šteje knjižnica že 106 članov in poseduje do 400 dobro urejenih zabavnih in poučnih knjig. — Odstopivšemu predsedniku g. Konrad Seifert-u pa kliče njegov naslednik v imenu odbora pristrčno zahvalo za njegovo vzorno in neumorno delovanje in za vse njegove neprecenljive zasluge, ki si jih je za knjižnico pridobil za časa svojega predsedništva. Podpisani vzel sem na svoje rame breme in dolžnosti predsedništva le v svesti si, da bode izstopivši g. predsednik tudi nadalje kot član posvetil svoje izborne moči v razvoj in napredek „knjižnice“ ter ji ohranil naklonjenost, česar ga v odborovem imenu prosi F. Pirc, predsednik.

(Vabilo k božičnici.) To bo spet veselje za male, no pa tudi za „velike“ otroke. Komaj nas je „Miklavž“ ostavil, uže se je marljivi zabavni odsek „Ljudske knjižnice“ v Šmihelu omislil drugi zabavni večer, ki ga priredi na dan sv. Štefana t. j. 26. dec. ob 7. uri zvečer v salonu gosp. Windischer-ja v Kandiji. P. n. člane in naklonjeno nam občinstvo opozarjamo, da se bode vršila ta slovesnost s še bolj zanimivim vspredu kakor na Miklavžev večer in sicer: 1. Obdarovanje otrok raz božičnega drevesca. 2. Pevske točke. 3. Kuplet „M hael Žunjar, zagorski

cunjar“. 4. Šaljiva pošta. 5. Prosta zabava in godba. Vstopnina za člane prosta, za nečlane po 30 h, za rodbine 60 h. Preplačila za nakup novih knjig se hvaležno sprejemajo. Občinstvu je vstop brez vabil tudi dovoljen. — Kdor želi dati kak dar za na božično drevo, odda naj ga z natančnim naslovom do istega večera prebl. gospej Josipini Appe v Kandiji. K prav obilni udeležbi vabi

Zabavni odsek „Ljudske knjižnice.“

(Društveni sestanek na Silvestrov večer!) Člani in rodbine, ki na ta večer niso kje drugje zadržani, vabijo se k društvenem sestanku in razgovoru v zgornje prostore g. Pintarjeve gostilne v Kandiji. Začetek ob 8. uri zvečer. Ob primernem številu vdeležbe vrši se predavanje poučno-zabavne vsebine. Ako žele udeleženci poseben vspredu, blagovolijo naj to najkasneje do „božičnice“ podpisanemu odboru prijaviti. Posebno dobro došli pevke in pevci. K mnogobrojnemu sestanku vabi

odbor „Ljud. knjiž.“ v Šmihelu.

(Uljudna prošnja.) Upravništvo „Dol. Nov.“ prosi, da se naznanila (inserirati) za prvo številko 1902. vsaj do 27. dec. pošljejo; pozneje došli inserirati se natisnejo šele v drugi številki.

(Kmetijski shodi.) Kmetijska podružnica novomeška priredi v nedeljo dne 15. t. m. v Št. Petru poleg Novega mesta shod vinogradnikov, pri katerem pridejo sledeča vprašanja v razpravo, in sicer 1. kedaj in kolikokrat naj se pretoči letošnje vino? (Poročevalec vodja R. Dolenc.) 2. katere žlahtne trtne vrste kaže pomnoževati s cepljenjem in kake vrednosti je visoko in nizko cepljenje? (Poročevalec tehn. voditelj B. Skalicky.) 3. naloga dolenjskega kletarskega društva v Novem mestu. (Poročevalec pristav V. Rohrmann.) Shod se vrši ob 3. popoldne v prostorih ljudske šole. — Enake shode priredi podružnica mesca januarja tudi v Vavtvasi pri Toplicah in v Zgor. Orehoviči pri Št. Jerneju.

(Ciril-Metodov Koledar za leto 1902.) je novo, jako lično in pripravno delo tiskarne A. Slatnarjeve v Kamniku. Združen je stenski in skladni koledar, pridejana kratka kronika družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ter kolkovne listine in poštne stvari na drugi strani. V korist tej naši prepotrebni in prekornosti vseslovenski družbi bodo Slovenci pač raji segli potem koledarju ko po drugih tujih izdelkih, za katerimi prav gotovo ne zaostaja. Cena je 1.40 K po pošti 20 h več. Dobiva se tudi v prodajalni J. Krajec nasl.

(Der kleine Zeichner) S. Wehrenfennig vse tri izdaje (Elementarübungen 60 h, der kleine Zeichner I. zvezek 1 K in II. zvezek 1 K) dobijo se v knjigarni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

(Koledarja za vinogradnike in kletarje) za l. 1902 izšel je v Klosterneuburgu v nemškem jeziku (Weinbau-Kalender von Freiherr v. Babo) 31. letnik; že to priča o veliki porabnosti tega koledarja. Poleg navadnih koledarskih stvari prinaša veliko množico v to stroko spadajočih zelo podučnih in časovnim potrebam primernih sestavkov ter praktičnih nasvetov. Cena: 1 K.

(Današnjilist) obsega dvanajst strani.

Razne vesti.

* (VII. avstrijski vinarski shod v Kremsu 1902.) Septembra meseca prihodnjega

leta se bo vršil v Kremsu VII. avstrijski vinarski shod. Med raznimi odličnjaki sta za častno predsedstvo naprošena poljedelski minister in nižjeavstrijski cesarski namestnik, v predsedstvo pa je odposlan baron Gudenus, deželni maršal nižjeavstrijski. S tem shodom, med katerim se bodo prirejali strokovni izleti v okolico kremško, v klosterneuburško in Retz, je združena mednarodna razstava vinarskih in kletarskih priprav, na katero bodo domače in tuje tvrdke poslale mnogo izdelkov. Razprave bodo trajale 2 dni. Pokušalo se bo vino itd. Vstopnica za vse skup stane 10 K. Oglašja se pri sekretarijatu VII. avstr. vinarskega shoda v Kremsu ob Donavu, ki daje tudi vsa pojasnila.

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

G. Jan. Dolinar, kapelan 10 K; g. Al. Stare, župnik v. p. 5 K; g. dr. Weselko 10 K; g. Fr. Grivec, duh. v. p. 40 K; neimenuvan župnik 2 K; dobrotniki iz mesta in Kandije 57 K 40 h; g. dvorni svetnik F. Šuklje za mesec december 4 K; blag. gosp. poštar Franjo Guštin ml. je nabral v Metliki 114 K 2 h; darovali so sledeči dobrotniki: Franjo Dovgan, proš 20 K; Davorin Vukšinič. osk. n. v. r. kom. 8 K in njegova soproga Klementina Vukšinič 2 K; I. Šumer, c. kr. okr. sodnik 3 K; Ana Podrekar, učiteljica 2 K; J. Novak, kaplan 5 K; J. Govanec, trgovec 2 K; Gustin st., trgovec 3 K; Hranilović, trgovec 2 K; Makar 3 K; Zupanič 1 K; Skušek, trgovec 2 K; Žigon 40 h; Globočnik, c. kr. notar 2 K; Mikoli 1 K; Kožar, c. kr. davkar 2 K; Kamenshek 1 K; Kapelle 1 K; Kmetijsko društvo 2 K; Mucha 1 K; Koren 1 K; I. Hrovat, kaplan 5 K; Jože Vukšinič 2 K; Marija Vukšinič 2 K; Leopold Weiss 1 K; Kvartin 1 K; Wacha 1 K; J. Wiedenig 1 K; dr. Cvetko 10 K; Bano 1 K; Helena Mežnaršič 1 K; Emanuel Fux sen. 1 K; Emanuel Fux ml. 1 K; U. Stefanović 1 K; dr. Kristof 2 K; Pezdirc 1 K; Jos. Hrehorič 1 K; Berne 2 K; Franjo Guštin ml., c. kr. notar 5 K; Konštancija Guštin 5 K; nabral pri gospodih povabljenih na prvo divjo raco, ustreljeno od g. dr. Cvetko-ta 5 K 62 h.

Živil so darovali: krompirja g. J. Jakše 10 mern., g. K. Germ 3 vreče krompirja; župljani s Čateža nad Veliko Loko mnogo krompirja, fižola in nekaj žita. — Zahvaljujem prav toplo vse dobrotnike. Bog povrni vsem! Prav posebno pa izrekam svojo zahvalo g. Fr. Guštinu ml. in vrlim Metličanom, ki so s tako lepo svoto podprli našo blagodejno napravo. Živili njihovi nasledniki posnemalci!

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

Trst	30. novembra	78	82	81	40	47
Gradec	7. decembra	64	78	32	66	44

ZAHVALA.

Za presrečne in nebrojne dokaze sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, ozir. očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Anton Papež-a,

c. kr. davkarja v. p.,

za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku predragega ranjkega izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prečastitej duhovščini, gg. uradnikom slav. c. kr. okr. glavarstva, davkarije in sodnije, sl. poveljstvu priv. meščanske garde, sl. mestnemu županstvu, g. ravnatelju meščanske šole in gg. učiteljem, čast. usmiljenim bratom v Kaudiji pri Rudolfovem, gg. krškim pevcem za njih prekrasno in gniljivo petje, vsem darovateljem prekrasnih vencev in sploh vsem meščanom, kateri so izkazali preljubemu ranjkemu zadnjo čast.

Krško, dne 3. grudna 1901.

(320)

Globoko žalujoči ostali.

Izjava.

Podpisani prekličem vse, kar sem govoril zoper g. Jožef Jazbec-a, mesarja v Novem mestu v gostilni g. Jožef Drenik-a, da je namreč g. J. Jazbec kupoval mast in klobase od Jožef Erbežnik-a v Potočarski vasi, ter smatram vse za grdo obrekovanje. 330)

Lukšič Anton.

Vabilo k občnemu zboru

delniškega društva I. narodni dom v Rudolfovem, kateri se bode vršil

5. januarja 1902

ob 6. uri zvečer v Čitalnici in pri katerem se bode razpravljalo in sklepalo:

1. o letnem poročilu.

2. o računu za l. 1900 in 1901.

3. o razidu društva z ozirom na to, da se je namen društva dosegel, in

4. eventuelno, če ne bi se moglo sklepati o

3. točki, sprememba pravil §§. 3, 4, 5, 14, 24 in 25.

Če se sklene razid društva, volil se bode likvidacijski odbor, v nasprotnem slučaju pa volitev 7 udov v upravni odbor in 3 ude v pregledovalni odsek.

Rudolfovo, 12. decembra 1901.

(335-1)

Upravni odbor.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. okrožnega sodišča v Rudolfovem dne 30. novembra 1901 P. 29/15/1 vršila se bode

2. januarja 1902

ob 10. uri dopoldne v notarski pisarni h. št. 42 v Rudolfovem

prostovoljna dražba

blizu kolodvora ležečih zemljišč Marije Mohar — njiva in travnik — vpisanih pod ul. št. 533, 534, 535 kat. obč. Rudolfovo.

Kdor želi zvedeti dražbine pogoje, naj se oglasi pri podpisnem.

Dr. Albin Poznik,

(325-1)

c. kr. notar sodn. poverjenik.

Mlad trgovski pomočnik,

izurjen v špeceriji, galanteriji in manufakturi. želi premeniti svojo službo. — Ponudbe sprejema V. D. poste restante, Ribnica, Dolenjsko. (3:6-1)

Kasirko

☞ sprejme v svojo trgovino Jos. Medved
Novo mesto. (334)

Bosanski konj (Ponny)

je z opravo in vozom pri vitezu Langer-ju v Bršljanu pri Novem mestu takoj za prodati. 39

Dva pitana vola

sta v grajščini Otočce pri Novem mestu na prodaj. — Več se izve pri groficah Margheri ravno tam.

Nova lepa kapelica

notranja visokost in širokost 63×34 cm, primerna za kip Pražki Jezus, sv. Anton itd. je ceno za dobiti v J. Krajec nasl. knjigarni v Novem mestu. (208-8)

Dva hlapca volarja in pomočnika kravarju

išče vodstvo kmetiške šole na Grmu. Plača in hrana prav dobra. Nastop službe o novem letu. (315-2)

Posestvo na prodaj.

Iz proste roke se proda posestvo $\frac{5}{4}$ ure od Zatičine. Zraven spada hiša, gospodarsko poslopje v dobrem stanu s slamo krito, dvojnati novi kozolec s šestimi štanti z opeko kriti. Poleg tega 31 ha, 52 a, 08 m² rodovitne zemlje, obstoječe iz 6 ha, 72 a, 92 m² njive, — 7 ha, 48 a, 61 m², travnika, — 83 a, 27 m² vrta, — 2 ha, 72 a, 54 m² košenice, — 7 a, 52 m² vinograda — 13 ha, 56 a, 40 m² gozda in 10 a, 82 m² stavišča. Vrt je jako lep, z različnimi sadnimi drevesi zasajen; gozd obstoji iz bukovega, hrastovega in smrekovega drevja. Vsa zemljišča so brez kamna in leže okoli hiše. — Več se izve pri Andreju Hrastu u trgovec v Zatičini.

„Cezar.“

Pes neufundlanskega plemena, 105 cm dolg, 90 cm visok, star 13 mesecev, svitlo črne barve, izvežban v več rečeh na suhem in v vodi, — kakor tudi dober varuh, se proda. — Natančno se izve pri Adolfu Grom-u v Rudolfovem. (308-2)

Prav dobro staro vino

rudeče in črno dobi se

 pri Jos. Medvedu v Novem mestu.

Lepe suhe drva

se vedno dobivajo na stari pošti meter po 5 K 60 h.

Na prodaj je posestvo!

Zidana hiša, lepi zidani obokani hlevi, oboje z opeko pokrito, novi svinjaki z opeko pokriti in dvojnati kozolec z desetimi štanti, vse v dobrem stanu. Poleg tega od 10 do 20 oralov prav dobrih njiv, ravno toliko izvrstnih travnikov in 20 oralov ali več legega gozda. Vsa zemljišča leže v ravnini okoli hiše.

Dalje je na prodaj sedem oralov prav izvrstnega travnika, kateri leži pri vasi Hudeje, blizu okrajne ceste iz Novega mesta v Škocjan.

Končno je na prodaj več gozdnih parcel blizu Škocijana. Več se izve pri

oskrbništvu grajščine v Radelci,
pošta Bučka na Dolenjskem.

Pozor.

Gostilničarjem in zasebnikom naznanjam, da imam svojo veliko zalogo štajerskih, hrvaških, dalmatinskih in isterskih vin v vseh bojah, po primerno nizki ceni. Za prstnost vina jamčim ter se priporočujem.

Jurij Šterk, trgovec
na Vinici na Dolenjskem.

Tri vagone ježic

(Knoppern) je na prodaj pri Janez Kulovec-u v Praprečah št. 13 pri Novem mestu. (327-1)

Iščem učenca,

kateri bi imel veselje do kovaške obrti, od 15 - 17 let starega. — Anton Baudek, Podhosta, pošta Toplice pri Novem mestu. (328-1)

Prodajalnica

na Glavnem trgu na prav lepem prostoru, posebno pripravna za urarja ali usarja in sploh za vsakega obrtnika, kateri ne rabi velikega prostora je za oddati v Črnomlju št. 10 in hiša ravno tam št. 71 je na prodaj.

Stanovanje, obstoječe iz treh, ene ali dveh sob s pritliklinami se s 1. junijem 1902 odda v najem v Novem mestu št. 150.

Mestna hranilnica v Novem mestu želi kupiti primeren

prostor kot stavišče

za svoje uradno poslopje. Ponudbe naj obsegajo obseg prostora ter ceno sploh ali po m². Ponudbe naj se do 15. januarja 1902 podajo pri ravnateljstvu mestne hranilnice.

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu,
dne 11. decembra 1901. (332-1)

Pastirja išče

(322)

grajščina Srebrniče. — Natančneje ravno tam.

Anton Jakaz,

vinski trgovec v Novem mestu,
Glavni trg št. 47 (pri Luser-ju)

priporočam svojo zalogo čisto pristnega

isterskega vina.

Cene so od 15 kr. (ali pa 30 vinarjev) liter naprej. — Prodajam čez ulico tudi pristno

žganje iz tropin

v zapečatenih steklenicah od $\frac{1}{8}$ litra naprej

 v vsaki množini.

(289-4)

Jos. Medved Novo mesto

priporoča po izvanredno nizki ceni sledeča božična darila:

- Pelerine
- jopice
- haveloke
- dežne plašče
- ostanke volnenega blaga
- ostanke porhata
- ovratnike
- kravate
- nogovice i. t. d.

(333)

Želite

da Vam nesejo kure po zimi veliko jajc?
več in boljšega mleka?
debele in čvrste prašiče?
zdravo in lepo mlado živino?
močno in trpežno vprežno živino?
potem primesujte k krmi Barthelovo
poklajno apno.
Za ta mali trošek Vam ne bo nikdar
žal. — Navodilo dobiti je brez-
plačno pri

Miha Barthel in drug na Dunaju,
X., Keplergasse 20.

(310-2) ————— Dopisuje se slovensko. —————

Grajsčina Thurn am Hart pri Leskovcu na Do-
lenjskem, oddaje zdaj v jeseni ali prihodno pomlad

cepljene trte

na suho in zeleno na podlagi pristne riparie portalis
in sicer: žametasto črnino (kavščino), najbolj zanes-
ljivo proti plesnobi, zelo priporočano rizlinga, kralje-
vino. Cena izvrstno razvitim cepljenkam 16—20 K
sto komadov. (303-2)

Najboljše, najcenejše in najhitrejše kosilo in večerjo

napravi vsaka gospodinja iz „Iirskih
testenin“ kakor so nudeljni, rezanci,
makaroni itd., ktere so pa le zanesljivo
prave v škatlah po 1/2 kg z napisom

**Prva kranjska tovarna testenin
Žnideršič & Valenčič Jl. Bistrica.**

Zahtevajte jih v vseh prodajal-
nicah jestvin. * * Ne pustite se
varati, da so morda druge enako
dobre kot naše.

Ceniki trgovcem zastonj in franko.

(198-10)

Stanovanje treh malih sobic
————— odda na Drski
(254-7) **Jos. Medved.**

Lep krompir in repa

je na prodaj v vsaki množini in po nizki ceni na
grajščini Struga pri Št. Petru. — Tudi je na prodaj
dobro ohranjena

lanska in letošnja ajda.

Postavi se tudi na zahtevanje v Novo mesto. (298-3)

Navaden priden delavec,

dninar, dobi trajno delo po letu in po zimi vsaki dan.
Oženjeni imajo prednost. Plača brez hrane in stano-
vanja 1 K 60 h na dan. Oglasiti se je pri **bratih**
Appe Kandija. (312-2)

== Tovarniške cene! ==

Franc Božič,

Novo mesto. * Glavni trg.

● Nova velika zaloga ●

sukna štofa, cajga, zimskih robcev in vsako-
vrstnega oblačilnega blaga.

Najnižje cene.

(293-3)

Antonio Comin v Novem mestu

Klet se nahaja v hiši

***** gospe *****

Marije Mohar,

Arkove ulice št. 209

*** v Novem mestu. ***

***** priporoča *****

☼ svojo veliko zalogo ☼

***** **garantiranega**

istrskega vina *****

== hekto od 20 kron naprej. ==

(301-2)

Ne več v Ljubljano!!!?

 Za božična in novoletna darila največjo in najcenejšo zalogo novo modnega blaga v igračah in galanteriji ima

F. Tandler v Novem mestu.

Raznovrstni kinč za božično drevo!

314-2)

Denarni promet do 30 sept. 1901
K 17,006.531-88.

Stanje vlog dne 30. sept. 1901.
K 7,263.956-34.

Ljudska posojilnica,

regi-trovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Kongresni trg 2, I. nadstropje,
sprejema hranilne vloge od vsakega, je li njen zadruženik ali ne, in jih obrestuje po

 4 1/2 0/0

brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

Uradne ure so vsak delavnik od 8. do 1. ure.

(295-3)

J. Krajec nasl.

knjigarna, tiskarna in knjigoveznica v Novem mestu

se uljudno priporočuje v točno, lično in moderno izvrševanje

   vsakovrstnih tiskovin,

kot so: molitvene in druge knjige v vsakem obsegu, šolska in društvena poročila, trgovski in obrtniški računi, pisma in kovrti z naslovom, naslovne karte, vizitke, spovedni listki, ceniki, jedilni listi, pravila in vsprejemnice za društva, lepaki itd. itd. — Nadalje: vse tiskovine za čast. duhovščino, razne urade, županstva in šole, za gospode notarje in odvetnike, za industrijo, trgovino in obrt, za hranilnice in posojilnice, društva itd., od navadnega črnega do finega večbarvenega tiska po zmernih cenah.

Sedaj prenovljena tiskarna je tudi zmožna izvrševati

razglednice v različnih barvah,

omenjamo krasno izvršene razglednice Trške gore v trobarvenem tisku, ter oskrbuje na željo klišeje po fotografijah, rizbah in koloriranih podobah. — Nadalje priporočamo veliko zalogo vsakovrstnega papirja, pisalnega orodja, rastriranih in obrtniških knjig, podobe za v okvirje, voščilne liste, pisanke in risanke za šole, notic-knjžice, peresa in raznovrstne tinte, svinčnike, pečatni vosek, fine tintnike itd.

Razen knjig iz lastne zaloge ima naša

*** * * knjigarna * * ***

na prodaj vse važnejše knjige slovenske literature, molitvenike v največji izbiri itd. itd.; podobice za kolekturo, prvo spoved in prvo sv. obhajilo, različne svetinjice, križce, rožnivece. Oskrbujejo se točno v najkrajšem času knjige za cerkev, missale itd., ter druge teologične in znanstvene knjige po izvorni ceni.

Prav toplo priporočujemo svojo najboljšo urejeno

knjigoveznico

v vezanje vsakršnih knjig in protokolov za šole, cerkev in urade ter molitvenikov od navadne platnene do najfinejše šagrin-vezave. Tudi različne galanterijske izdelke izvršujemo točno in okusno.

 Posebno priporočamo za zimski čas veliko izbiro ličnih in praktičnih daril božičnih in novoletnih voščilnih bilietov, podobice za jaslice in sestavljenih jaslic, skladnih in stenskih koledarjev itd.

Iz lastne zaloge priporočujemo sledeče knjige:

Navodilo za poduk v spisji za ljudske šole. Cena 1.40 K, po pošti 10 h več.

Spisi Krištof Šmida; povesti za mladino, primerna za šolska darila; priporočljivo podučno berilo za mlade in odrasčene. Izšlo je do edaj 11 zvezkov. Dobivajo se broširani, trdo vezani in v elegantni rudeči vezavi. Spisi Krištof Šmida se bodo še nadaljevali.

Narodna biblioteka. Izhaja v negotovih obrokih po 30 vin. snopič. Dosedaj je izšlo 60 snopičev.

Tisoč in ena noč. Berilo za kratek čas. Obsega 51 snopičev po 40 vinarjev. Kdor vzame vse snopiče, dobi snopič po 36 vin.

Kranjska mesta. Z nekaterimi podobami. Sestavil P. Florentin Hrovat. Cena trdo vezane knjige 1 K 20 vin.

Mladini. Osem mičnih povestic za mladino. Trdo vezane po 60 vin, eleg. rudeča vezava 1 K.

Zgodovina farâ ljubljanske škofije. Zgodovina Šmarješke fare na Dolenjskem. Cena 60 vin.

Karmeljska bratovščina. P. Ladislav Hrovat, broširana 14 vin.

Mati Božja Bistriška. Prestavil P. Ladislav Hrovat, broširana 20 vin.

Hišni misijon ali duhovne vaje. Po sv. Alfonzu Liguorskem. Priredil in poslovenil P. Marijan Šrca o. r. sv. Franč. V platno vezano 1 K 60 vin., v usnje 2 K 40 vin.

Valvasor, Ehre des Herzogthums Krain.

Cena broširanih knjig (štirje veliki zvezki s podobami)

50 kron, vezanih v usnje 80 kron.

(216-5)